

K Y B E R Š I K A N O V A N I E

Informácie pre rodičov

Je vaše dieťa obeťou kyberšikanovania?

Šikanovanie ovplyvňuje život detí a mládeže viac než si chceme pripustiť. Kontrola zo strany dospelých nie je dostatočná, dieťa sa nemá s kým porozprávať o svojich problémoch o svojom prežívaní. Deti často majú problém vo vzťahoch s vrstovníkmi. Tento problém s rodičmi neriešia, na iného sa nechcú obrátiť. Stáva sa to preto, že majú strach z toho, že im rodičia zakážu počítač.

Čo je kyberšikanovanie?

Ak, niekto úmyselne ubližuje a zosmiešňuje iných prostredníctvom nových informačných a komunikačných prostriedkov. Takéto nepriateľské chovanie zo strany jednotlivca, alebo skupiny sa uskutočňuje takým spôsobom, že sa obeť nedokáže účinne brániť ani v „bezpečí“ domova a väčšinou sa opakuje.

Čo je cieľom kyberšikanovania?

Niekomu ublížiť, alebo ho zosmiešniť použitím virtuálneho priestoru. Sú to hlavne:

- hanlivé a urážlivé správy zaslané prostredníctvom SMS, MMS a internetu na webovej stránke,
- ponižovanie, zastrašovanie, ohrozovanie, vydieranie, nepríjemné obťažovanie, ubližovanie, vulgárne nadávanie prostredníctvom komunikačných prostriedkov v elektronickom priestore,
- zneužívanie identity obete,
- kompromitujúce informácie a fotografie o obeti,
- internetové hlasovanie v neprospech obete,
- krádež hesiel,
- rozposielanie urážlivých a obťažujúcich správ pod menom obete,
- rozposielanie zosmiešňujúcich fotiek, obrázkov a nahrávok,
- webové stránky a blogy s cieľom niekoho ohovoriť a podobne ...

Čo môžu urobiť rodičia, ako postupovať, ako sa správať?

- Prijmite fakt, že virtuálny svet patrí do života vášho dieťaťa. Ak sa naučíte v ňom pohybovať aj vy, porozumiete lepšie vášmu dieťaťu.
- Nemá zmysel zakazovať dieťaťu technické vymoženosti. Uvedomte si, že za kyberšikanu nemôžu technické vymoženosti.
- Hlavnou príčinou šikanovania sú narušené vzťahy v nejakej sociálnej skupine, väčšinou to je okruh spolužiakov alebo kamarátov.
- Sledujte, ako sa dieťa správa pri elektronickej komunikácii. Všímajte si neobvyklé a varovné signály vrátane reakcii na vašu prítomnosť.
- Dajte deťom najavo, že môžu za vami prísť kedykoľvek a akýmkoľvek problémom.
- Získajte si dôveru svojich detí, lebo sa viac zverujú kamarátom a učiteľom.
- Stanovte si pravidlá, aby deti vedeli, **kde sú hranice**, ktoré sa nemôžu prekročiť.
- Zistite, aké sú technické možnosti ochrany vášho dieťaťa (napríklad uzamknutie niektorých stránok, nastavte si RODIČOVSKÝ ZÁMOK).
- Deti, ktoré žijú viac vo virtuálnom svete než v tom reálnom, sú viac ohrozené, preto podporujte ich reálne aktivity.
- Naučte svoje deti **chrániť si svoju identitu**.
- Rozmýšľajte o tom, kde by mohlo dochádzať k natáčaniu kompromitujúcich videí.
- Ak sa dozviete o kyberšikane, skúste si uložiť, alebo vytlačiť mail, SMS, MMS ..., môže to poslúžiť ako dôkazový materiál.
- Skúste zistiť, kto je agresor. Podľa výskumov až 75% detí, ktoré takýmto spôsobom šikanujú, sú z tej istej školy alebo triedy, ako sú obeť. Ak je agresor z rovnakej školy alebo triedy dieťaťa, **kontaktujte riaditeľa**. Každá pedagogická inštitúcia musí riešiť takéto nežiaduce správanie. V prípade podozrenia na trestný čin kontaktujte políciu.
- Pri elektronickom šikanovaní je potrebné vedieť, že čím viac sa obeť snaží vyjednávať, argumentovať a dávať veci na pravú mieru, tým viac provokuje agresora k ďalším prejavom šikanovania, ktoré sa len stupňuje.

- Zdôrazňujte deťom, že sa nesmú osobne stretávať s ľuďmi, s ktorými sa zoznámili cez mobil a internet.
- Kyberšikana často úzko súvisí so šikanovaním, ktoré sa uskutočňuje reálne tvárou tvár, preto sa pýtajte svojich detí, či im niekto neublíži aj inak, ako v kyberpriestore.

Čo by ste vy, ako rodičia, nemali prehliadnuť

Varovné signály pri zmene správania vášho dieťaťa, ak je obeťou šikanovania:

- v poslednej dobe sa vám zdá, že menej času trávi pri počítači, z nevysvetliteľných príčin si vypína mobil, nečakane prestáva používať počítač,
- pri čítaní e-mailov, SMS je nervózne, neisté,
- je nahnevané a depresívne po odchode od počítača, alebo po prečítaní správy,
- je smutnejšie, uzavretejšie, zhoršilo si prospech, je bez záujmu o niečo.

Varovné signály pri zmene správania, ak vaše dieťa šikanuje:

- trávi pri počítači dlhé hodiny bez kontroly rodičov aj v noci,
- pri počítači, alebo pri čítaní SMS, MMS sa prehnane zabáva,
- nečakane rýchlo zatvára otvorené programy, vypína obrazovku, mobil, ak sa priblížite,
- nechce rozprávať o tom, čo robí na počítači,
- ak mu zakážete niektorý z komunikačných prostriedkov je rozčúlené začína vyjednávať a prosiť, aby mohlo počítač zase používať.

Nebezpečenstvo pôsobenia šikanovania, či už je to šikanovanie tvárou tvár, alebo cez kyberpriestor, spočíva v závažnosti a dlhodobosti. V nezriedkavých prípadoch aj v celoživotných následkoch na duševnom aj telesnom zdraví. Môže dokonca vyústiť do pokusov o samovraždu.